

faae Gaarden forbedret i disse Aar, medmindre Forpagteren veed; naar jeg har gjort de og de Arbeider, saa kan jeg hos Godseieren faae den Erstatning, jeg skal have derfor; saa blive Arbeiderne nok gjorte. Jeg troer derfor, at det vil være ligemeget i begge Parter's Interesse at vælge denne Fregangsmaade. Jeg gaaer ikke ud fra, at det er aldeles uformuende Folk, der overtage saadanne Forpagtninger, jeg troer, at det i Neglen er den Slags Folk, der kan stille Godseieren betryggende Sikkerhed for, at han kan faae Gaarden igjen i forsvartig Stand, og faae sine aarlige Afgifter, og det troer jeg ogsaa er en Forbring, som Godseieren maa kunne gjere. Naar den ærede Ordfører har sagt, at han troede, at Forpagterens Credit var større, naar han eiede Besætningen, saa troer jeg derimod, at den er større, naar han eier disponible Penge til Beløb af Besætningens Værdi; selv om han kun har den Capital, som han har sat i Pant for Besætningens Værdi, troer jeg, at han er bedre tjent dermed end med at gjøre Laan i Besætningen. Jeg finder altsaa ikke Anledning til at frasalde Vædringsforslaget; jeg vil hellere have det affsemt nu end paa et senere Stadium.

Effect: Jeg ønsker ikke betydelig at forlænge Discussionen om disse Punkter, der allerede ere temmelig vidtløftigt behandlede. Jeg har opfattet den høitagtede Indenrigsministers Udtalelser saaledes, at jeg formoder, at de ville have den Indflydelse paa Fleertallet her i Thinget, at det stemmer imod de foreliggende Vædringsforslag, at i det Hele taget de, som have Interesse af at see denne Lov fremmet, ville stemme derimod; men jeg kan dog ikke undlade at gjøre et Par Bemærkninger, som nærmest skulle slutte sig til, hvad der er fremkommet fra det ærede 7de konsevalgte Medlem (Ufving). Det nævnte ærede Medlem har sat denne Sags Behandling her i Thinget i Forbindelse med en anden Sag paa et andet Sted og sagt, at naar man vil følge conservative Grundsætninger i Behandlingen af den ene Sag, saa maa man ogsaa benytte dem med Hensyn til den anden Sag. Jeg maa nu oprigtigt tilstaae, at jeg ikke endnu

har seet eller kunnet opdage nogen saadan overordentlig Tendents til at behandle disse Sager, hverken den ene eller den anden, fra et eenfidiat conservativt Standpunkt; men hvad navnlig den Sag, der her foreligger, angaaer, saa troer jeg ikke, at der nogen Tid har været Tale om, saaledes som udtalt af det ærede konsevalgte Medlem, at rokke ved Principerne for Godslovgivningen til Fordeel for Godseierne. Man har ikke kunnet begjære noget Bedre eller Mere, end at der ikke rokkedes derved. Nu forholder det sig saaledes, at man paa et Par Punkter har troet at kunne paa vise Misbrug, idet man har troet at have opdaget Umæaelse af Lovens Bestemmelser, og vi ere med Villigbed gaaede ind paa de Bestemmelser, som i den Henseende fandtes fornødne; men jeg troer ikke, at det er paa Grund af en conservativ Opfattelse, at man finder sig foranlediget til at gaae langt videre, til at reformere hele Lovgivningen paa dette Gelekt og derved besværliggjøre Contractsforholdet for alle dem, der ikke have tænkt paa at misbruge det. Naar man drager Consequenter fra et enkelt eller enkelte Misbrug, saa troer jeg derimod, at det er meget rigtigere og forsvartligere at drage Consequenter fra de bestaaende Forhold, saaledes som de i Virkeligheden ere, og naar man vil see hen til Forpagtningsforholdene i det Hele, saa vil man finde, at Forpagterne sidde under overordentlig gunstige og billige Vilkaar, saaledes at der for Diebliffet, som Contracterne nu foreligge, ikke kan være Tale om, at en Forhøielse af en Femtedeel efter et vist Antal Aar skulde tilveiebringe en saadan Forøelse i Afgiften, at den skulde gjøre det nødvendigt for Forpagteren at gaae fra Forpagtningen. Men, har man sagt, der kan dog være en Mulighed derfor, og man bør udelukke enhver Mulighed. Den ærede Ordfører har allerede sagt, at man i Fastsettelsen af Nøgler for saadanne Contractsforhold maa gaae ud fra, at det er forstandige og billigtænkende Mænd, der forhandle med hinanden. Vil man besvære sig for at indrette Contractsforholdet saaledes, at Misbrug ere umulige, saa fordærver man det og uden at naae sin Hensigt. Det ærede Medlem, der har